

DE PSEUDÒNIMS A LA VIDA LITERÀRIA NORD-CATALANA

Miquela VALLS
Universitat de Perpinyà

Estudiar literatura nord-catalana d'aquests darrers cent anys i escaix, implicava, a més de destacar el paper inicial de mossèn Josep Bonafont (1854-1935), alias *Lo Pastorellet de la Vall d'Arles*, d'Albert Saisset (1842-1894) alias *Un Tal* i el rol actual de l'Antoni Cayrol (nat en 1920) alias *Jordi Pere Cerdà*, endinsar-se en les revistes locals - literàries d'intenció o sols de trasantó - per atènyer la gran massa dels escrits no publicats en reculls, i llavors topar amb pseudònims i més pseudònims.

Entre les revistes que es poden considerar aquí com a ben buidades : *La Tramontane* (1917-1971), *Revue Catalane* (1907-1921), *La Veü del Canigó* (1910-1914), *Almanac Català rossellonès de la Veü del Canigó* (1921-1952), *Revue historique et littéraire du diocèse de Perpignan* (1921-1933), *Sant Joan i Barres* (des de 1961), *Almanac català del Rosselló* (des de 1975), *Semaine Religieuse* (1869-1963), *Montanyes Regalades* (1915-1923), *Art et action* (1938-1943), *Confient* (des de 1961), *Massana* (des de 1968), *Cahier des Amis du Vieil Ille* (des de 1962).

Tot cercant altra cosa, també s'han recollit pseudònims d'una manera més aleatòria a *L'Eveil Catalan*, *Le Coq catalan*, *La Renaissance Catalane*, *La Montagne*, *Revue du Roussillon*, *Vallespir*, *La France* i només d'esquitllentes a la premsa quotidiana (*L'Indépendant*, *Midi Libre*, *La Dépêche*) o setmanal (*Renaissance Catalane*, *Le Travailleur Catalan*, *Punt Catalunya Nord*, *El Fiçó*).

Ara bé, la col·lecció, encara que reunida per casualitat, picava la curiositat : quines persones reals s'havien revestit dels noms manlevats ? D'on i com se'ls havien tretts ? Per què els havien fet servir ? Què volien amagar o evidenciar amb disfressa onomàstica ? Preguntes de ben mal aclèir, curiositat de mal satisfer, com la pràctica investigadora ho revelaria. Restava per consol una mitja satisfacció : la d'organitzar la collita segons una certa coherència de lingüística descriptiva. Ben poca cosa en vist de tot el que queda per fer !

1. Metodologia

1.1 Recollir els pseudònims

Recollir pseudònims és destriar les autories reals de les fantasioses i doncs a priori sospitar. Car, entre les denominacions ja trobades :

- unes fan cara de pseudònim : *El Segador*, *En Jep*, *Silasol* (*La Tramontane* de 1925 a 1971). Per elles importa literàriament saber quina mà real movia la ploma . En el cas d'aquests tres primers, una mateixa : la del director de la revista Charles (o Carles quan escriu en català) Bauby.

- d'altres es presenten amb una normalitat d'estat civil i costa més de decelar la trampa. No hi ha res més pèrfid com l'heterònim : *Jean Després* per Bauby encara o *Lluís Pellisser* per Juli Delpont.

- D'altres encara més traïdors, tenen la gràcia de noms manllevats i no ho són, semblen evidenciar una intenció autora i no són res més que pura herència. Així si no sabéssim que l'eufònic Joan Lluís Lluís, autor d'*Ulls de sorra* (*La magrana*, 1993) i l'exageradament eslau Joan Daniel Beszonoff (*La pagoda dels corbs*, *ACdR*, 1995) tenen ciutadania en terres catalanes del nord, amb sengles noms i cognom faria de mal creure.

És a dir que la llista de dos-cents vint-i-cinc pseudònims recollits fins ara, que no pretén ser exhaustiva, per falta d'un buidat complet de tots els periòdics mínimament literaris de 1880 a l'actualitat, a més a més podria ser massa ingènua per no haver descobert totes les trampes onomàstiques i també potser massa recelosa, en sospitar de pseudonímia uns innocents que anaven per les lletres amb cara destapada.

1.2. Pseudònims literaris - pseudònims periodístics

Per mor de fer un corpus coherent d'una collita heteròclita, l'esporgada havia de precedir la classificació. I ja que el fil conductor de les troballes era la literatura, per què no eliminar els pseudònims més periodístics que pròpiament literaris o sigui 64, un 28,4 % del total ?

Encara que no es vulgui eixamplar el concepte mateix de "literatura" a tota cosa escrita, tractar els pseudònims usats a l'hora d'escriure hi obliga.

- Sinó, caldria admetre *Francesc Brial* (pseudònim als periòdics *Canya* i *El Fiçó* d'en Beszonoff) perquè aquest té coses publicades de caire declaradament literari, i refusar, tot i el premi de l'Avui concedit en 92, *Lluc Vilaseca*-Alà Baylac que es limità a rúbriques d'ensenyament a *Punt Catalunya Nord*. Caldria admetre la *Doëtte Anglivièl* (Odette Fourgassié), omnipresent a *La Tramontane*, perquè fou essencialment poeta i refusar entrada a la *Rosine* (Angélique Vilacèque) tanmateix redactora en cap de *L'Indépendant*.

- O bé, quan una mateixa persona usa dos noms diferents per creació i periodisme, admetre el primer i refusar el segon : defensar el pas al *Galdric de Prada* que vulgaritzà, un cop per setmana, de 1961 a 1964 al diari *La Dépêche*, matèria catalana en català, perquè la poesia la signava del seu nom veritable Julià Gual ?

Es pot separar el *Jordi Pere Cerdà* poeta, novel·lista, dramaturg, d'aquell, sovint incialitzat en *J.P.C.*, que féu a les pàgines de *La Tramontane* ressenyes literàries des de 1953 ?

- I quan en Pere Verdaguer fa cartejar-se *L'Oncle Enric* amb una colla de corresponsals (*L'Indépendant* de 1975 a 1977) cal esperar que dites lletres apareixin publicades en recull en 1978, per parar esment a la creació heteronímica del nostre polígraf ?

- Limitar-se a la literatura stricto sensu voldria dir passar per alt els *Arruixaires*, *Escorcollaires*, i altres *Guidetes*, *modistes* que sembren la nostra premsa de principis de segle, i doncs privar-se d'una font viva de creació ? Sense parlar de la truculència onomàstica del satíric *Truc* a una època més recent (1974-1981).

1.3. Català-francès

Més oportuna semblaria, des del caire literari, la discriminació idiomàtica català-francès, si tots els pseudònims enregistrats fossin catalans (144) o francesos (54) i sobretot si hi hagués exacta correspondència entre llengua del pseudònim i llengua de l'escrit.

- Els pseudònims castellans (*Pepita de Campoamor*), llatins (italians (*Fantasio*, *Pulcinella*), germànics (*Han Ryner*), britànics (*Jams*), llatins (*Alter ego*, *Argus*, *Lucernula*, *Nemo*, *Vindex*), grecs (*Philonoüs*), 16 en tot o sigui el 7 % del total, corresponen tots a textos francesos.

- Els pseudònims francesos solen firmar escrits francesos (52 d'entre ells), si bé manta vegada de tema català, com ara *Jeanne-Yves Blanc*.

- Encara que una majoria de pseudònims catalans remetin a escrits catalans (122) : com *Lo pageset de Conflent*, *Mir i Nontoquis*, *La pubilla de l'Escarrabill*, també existeixen :

◆ el pseudònim català per escrit francès, la qual cosa pot ser senyal :

⇒ sigui de l'èxit del vessant català de l'obra : Josep Bonafont era *El Pastorellet* a fora dels escrits catalans, *Jordi Pere Cerdà* fa servir poc el seu nom de debò quan redacta en francès, Pons a partir de 1913 és sempre *J.S. Pons* en ambdues llengües i la Renada Portet sempre més Renada *Laura* d'ençà de 1980 tant si escriu en francès com en català (presentació del catàleg de l'exposició Martin Vivès per exemple, en 1984).

⇒ sigui d'una certa esquizofrènia, quan el nom és català i el text sempre francès, o si més no d'unes ganes de català satisfetes de poc : *Burlaner* i *El ximplet* de la revista *Massana*, *Joan D.I. (Conflent)* pateixen d'aquest mal que també ateny, amb complicacions parisenques *Titayna* (Elisabeth Sauvy-Tisseire).

◆ El cas invers, pseudònim francès-text català, s'ha enregistrat dos cops per *Tillette de Clermont-Tonnerre* i *Le Chevalier de Mautort*.

◆ I de totes maneres com fer-s'ho amb els 12 pseudònims mig catalans, mig francesos com *Louis de l'Horte*, *Jean Nanet*, *Ambroise de Malaplata*, *Jean d'Ille*, de *Serrabona* que remetien, per 9 d'entre ells, a textos redactats en francès ?

Clar que es podria tenir en compte aquí només el pseudònim ja que el tema és d'onomàstica, però seria prescindir de l'efecte que crea el conjunt text-firma sobre el lector : burlesc d'un escrit en català popular firmat del nobilíssimament francès *Tillette de Clermont Tonnerre* per exemple.

Cenyir-se a pseudònims catalans perquè el tema és d'onomàstica catalana, seria atudar la *Lucernula* llatina dels escrits de Pons sobre art i estètica, seria eliminar les *Doëtte Angliviel* i *Jeanne-Yves Blanc* (respectivament Odette Fourgassié i Jeanne Brun a l'estat civil) amputant les lletres femenines nord-catalanes de les dues figures més productives i doncs referencials per les altres autores. La primera oferint el model de la dona de lletres a l'empar d'un home il·lustre de la família (el seu avantpassat Angliviel), la segona, el de l'escriptora que se'n distancia (el regionalista Charles Brun, son oncle).

Tot i aqueixes reserves, s'ha intentat tractar la quasi totalitat del material recollit, enfocar més els pseudònims que els escrits, i s'ha provat de privilegiar els pseudònims catalans.

2. Tipologia

2.1. Quasi anonimat

- indefinit i pronoms : *Nemo, Algú, Interim, és ell, de jo*
- substituts vagues de noms : *Chose, Machin* en francès, *Un Tal, En Dallòs* en català
- noms comuns genèrics indefinits : *Une Illoise, Un pagès*, que poden sonar a delació : *Un patriota* o retrunyir d'amenaçes remotes : *Un nét dels Almogàvers*.

2.2. Nom comú definit

Aquests pseudònims funcionen com quan, dins una comunitat reduïda, el sol article definit basta per assenyalar l'individu a partir de :

- la seua funció/ofici : *El Segador, Lo forro, El Joglar, L'arruixaire, Le patron de la barque, Lo Llegidor*
- el seu origen : *Lo Canigonenc*
- la seua característica : *El ximplet, L'escorcollaire, Lo Xipoter* que s'encaminen encara més cap al sobrenom quan la característica és expressada mitjançant un nom d'animal : *Lo Pardalet, El Gat fagt* i/o prescindeix de l'article : *Parpallol, Xiulet, Burlaner*.

2.3 Nom comú definit i determinat :

* ofici/funció + localització sobre el model que Josep Bonafont havia tret del *Rector de Vallfogona* i del *Gaiter del Llobregat* : *Lo/El Pastorellet de la Vall d'Arles* tan prolífic a casa nostra.

- dos oficis agrícoles : un *pastorellet* i un *pageset (de Conftent)*
- dos "músics" : un *refilaire* (el de *Carença*) i un *barde* (el del *Mondony*)
- set ermitans (i cap eclesiàstic) : a partir del prototipus Dr Emili Boix-L'*Ermità de Cabrenç*. Un, determinat per un qualificatiu gentilici : *L'ermità cerdà* (premiat als Jocs Florals de Font-romeu en 1926), els altres amb atribució d'ermita : *Calahons, La Sort, Pinatosa* (tots ells molt probablement Delpont)
- una devota al fet de la simbologia mística : *La Colometa del Camaril*
- un esportiu : *Le Mr des tribunes*

* pertinença familiar on comença d'aparèixer un nom (legal, sobrenom o nom de casa) : *Lo Minyó d'en Motes, La pubilla de l'Escarrabill*

El lector i l'escriptor representa que formen part de la mateixa comunitat restringida, comarca, vilatge, barri, en què aquesta sola denominació relativa és suficient.

* **denominació intra-familiar**: funciona, sensat, en el grup restringit de família o familiars, posa el lector en aquesta situació d'intimitat: una colla de Lluïsos *L'amic Lluis, L'oncle Enric, L'avi Lluis i La padrina*.

Més homes que dones.

Un sol nom veritable, el d'en Lluís Barrière, en *L'avi Lluis* que podria assenyalar la represa a compte propi d'una denominació aliena ja instal·lada.

La formulació *L'amic* tindrà més èxit en les formes de transmissió oral, cançó o monòleg: *L'amic Vicens* (Joan Cayrol), *L'amic Renat* (Renat LlechWalter).

2.4. Tipus legal

2.4.1 Nom únic :

- **clàssic**: *Cassandra, Lucernula, Herculex, Vindex*

- **topònims** (o topònims passats a patrònims, però no dels firmants): *Nahuja, Rosselló, Torremilà, Sant Cristau, Sant Salvador*.

- **prenoms** :

✦ veritables: escurçats dins un context de familiaritat: *Palmira, Françoise, En Pau*

✦ possibles (= no-identificats): *Fantasio, Fernando, Fina, Galdric, Ventura*

✦ manlevats de segur: *Rosine* sobre el possible model de la famosa periodista parisenca del segle passat *Séverine*, però amb prenom més nostrat, una "Séverine" per "L'Independent".

✦ duetistes, almenys nominals: *Bep i Joan, Jaume et Galdric, Tan y Droba*.

La connivència, el to de comunicació interpersonal s'accentua amb el diminutiu, molt usat en aquesta categoria de pseudònims: *Finot, Jaumet, Tereseta, en Ponet, en Lluïset, en Jep, en Fonse* (d'Alfons pronunciat a la francesa), *La Guideta*.

2.4.2 Nom (s) + cognom :

Alguns ben disfressats són de mal sospitar i de més mal identificar: així *Joanet Moliner* el qual, si no escrivís al mateix temps, sobre els mateixos temes, amb la mateixa llengua que *Lluís Pellissier* no se li podria assimilar i si no hi hagués constància enlloc que aquest *Pellissier* era en Juli Delpont, *Joanet Moliner* i *Lluís Pellissier* serien dos autors nord-catalans més. És molt versemblant doncs que restin Joanets Moliners i Lluïsos Pellissiers per descobrir, però que els contemporanis, almenys els del grup, coneixien. Un *Joan Delprat*, un *Bernard Regleille* poden ser d'aquests.

Els *Françesc Brial, Roger Pàmies, Met Barran, Pere Cerdà, Jordi-Pere Cerdà, Jean Nanet, Pere Pigna, Roc Romani* passen a la categoria de pseudònims gràcies a les fonts orals - i alguna escrita - actuals.

D'altres denominacions recelen una certa estranyesa que en fa presumptes pseudònims. Els *Edmond Esparrac, Victor Vallespir, Jean Demay, Etienne Zéro, Ambroise Malaplata*, etc, esperen identificació i potser la trobaran un dia o altre com *l'Esteve Fi* reconegut com a Etienne Canal entre la comunicació oral i la publicació de

les presents actes, o deixaran les files pseudonímiques com *Robert Livera* atestat durant el mateix lapse.

2.5. Nom+ de + element patronímic

“de” partícula o preposició ?

2.5.1. Noblesa

Entre els signes de presumpció de noblesa, n’hi ha de bona llei :

- el títol ⊕ de petita, però antiga noblesa : *El cavaller de Sant Jordi, Le chevalier de Mautort*

⊕ d’universitat : *Doctor Vicens de la Gabarra*, una noblesa fa pressuposar l’altra.

- el prenom reduït a la inicial : forma escrita, doncs culta, d’on resulta que el nom no pot ser pensat com a denominació popular : *A. de la Parraguera* (amb el còmic que provoca aquesta pretesa noblesa de cort... de porcs), *E.C. de Clarimunt*.

- prenom poc comú = *Pau Farriol de Ceret* o *Rafi de Creu*.

Però d’altres signes relleven més dels prejudicis

socials

- si se sap que és el pseudònim d’un noble : *Jean d’Elne* pel bisbe Carsalade du Pont, *Jean i Marie de la Hire* per l’Adolphe d’Espic i la seua dona, *J. de Sant Salvador* per Jules de Witver de Frouitguen (que cumulant inicial i a priori de noblesa proletariatitzarà el seu pseudònim reduint-lo al sol nom de lloc *Sant Salvador*)

- si el pseudònim correspon amb un nom d’antic llinatge : *Pere de Fenollet*

sociolingüístics

- si el pseudònim (o només el prenom) és francès : *Jean de Serrabone, Jean d’Ille* (mentre qui firma *Jep d’Ille* cau a la pleba) *Louis de l’Horte, Pierre du Cadí, Pierre de la Rahur* (malgrat d’estranyesa de la titulació fluvial) i fins i tot *Jean de Trucalembut* (on es veu ben bé que un sol petit nom monsil·làbic francès té més poder que un tetrasíl·lab català)

- si el pseudònim és espanyol, evocador antiga noblesa castellana rànica : *Pepita de Campoamor*

sociològics

Per al lector de revistes nord-català, bàsicament de Perpinyà (sobretot a començ de segle) o que coneix bé Perpinyà, un *Carles de la Real* té dues bones raons de ser de bona família, el *Carles* (nom freqüent entre els carlins) i *la Real*, ja més pel nom que pel barri, i doncs son parent (potser embastardit) *Esteve de la Real* també, mentre que a *En Galdric de la Rapinya* no se li atorga ni un mig quarter, el *Galdric* i *la Rapinya* (sobrenom del barri de Perpinyà, antic poblet, Sant Galdric) el desqualifiquen igualment i l’article personal acaba d’abaixar-lo a segona, d’enfonsar-lo en la denominació oral tradicional.

2.5.2. Denominació tradicional

Dos elements encaminen doncs cap a aquesta interpretació : una determinació i/o localització coneguda, avaluable, situable a la part baixa d’una escala de valors concensuada en una comunitat donada, a la qual s’afegeix, veritable pedre de toc de la pleba, l’article personal de denominació aliena i fins i tot oral :

- de tipus discriminació entre persones amb nom idèntic : pel lloc en *Jep d'amunt*, per la funció en *Joan de les Cabres*, o la pertinença familiar en *Jan de la Rosa*.

- de tipus discriminació i/o nom de casa : a la república de les lletres nord-catalanes tenim a més un *Jep de Prats*, un *Pere de Malloles*, dos *Galdrics* el *de la Rapinya* i el *de Prada*, dos *Jepes* el *de les Colomines* i el *del mas blanc* i un ramat de *Joans*, dos *del Riu*, com la cançó, el *del Prat* el *de la Plana* i el *de l'etzavara*. Les dones són, com *Un Tal mana, del Vernet* : la *Rosa* i *La Susagna* . Per aqueixes dues, les veritables Rosa Gely i Susagna Baixàs-Lable, veïnes del barri del Vernet, el pseudònim no passa de la denominació popular possible, si bé no usada.

2.6. Pseudonímia discreta

Per introducció o modificació d'un segon nom :

És ben conegut que Joseph Pons se va afegir *Sebastià* en homenatge al seu didot entre el primer i el segon recull de poesies (1919) i no l'abandonà mai més (fins a la seva esquila. Amb una curiosa simplificació popular del seu nom en *Sebastià Pons* que privilegia el nom pseudonímic sobre el veritable, i una francisació en *Sébastien* dins un context francès, no de la mà de Pons, el qual en aquest cas sol posar S.)

La Renada Portet només és *Laura* d'ençà del 1980 en substitució d'un Paula massa real, però amb l'eco de les mateixes vocals. Homenatge a Petrarca ?

2.7. Pseudonímia vistosa

Encara més lúdica que els procediments precedents

- inicials

✦ passades de mot oral a mot escrit (tipus Hergé) : *Jyeffe* (Josep Fons), i possiblement també *Herrem*.

✦ nom a llegir com inicials, així *V. Cid* (=vox clamans in deserto) o que es llegeixen com a inicials : el famós *R.D.P.* que en Pere Verdagner fa servir a la premsa, a imitació del director de l'*Avenç* Ramon Domènec Perés, sol ser interpretat com : la Raó D'en Pere !

✦ inicials a llegir com un mot : *Y.B.O* (= "I bé ò ! ", interjecció rossellonesa de reprotxe), *Y.O.* (de satisfacció)

- "calembours" només apreciables per transferiment

✦ del català al francès : *Pere Pigna* obliga el lector francès a pronunciar correctament el nom de la fidelíssima vila, *Philonouïs* firma un tractat francès sobre les maneres de pondre.

✦ del francès al català : el *Doctor P.Pere*, que a més ensenya sociologia a Nanterre, s'ho passa d'allò més bé ("il est pépère" que diu el francès popular).

- jocs de mots : *Pierre du Cadí*, *Pierre de la Rahur* sobre l'antiga, però sempre produent en francès, ambivalència pedra-Pere, *G-Vu* per signar la ressenya d'un esdeveniment.

- anagrames : en Ruffiandis esdevé *Dufrasini* i en Cisé *Quissé*, jugant sobre la doble competència català-francès del receptor.

- lipogrames : en l'anglosaxó *Harlsby*, Charles Bauby selecciona unes lletres del seu nom, pel juvenil *Nib*, Charles Badin agafa i traboca els dos caps del seu patrónim.

- onomatopeies : *En Cric crac*, *Pouet Pouet*

- frases fetes : *Mir i non toquis, En cerquis, Tres si jogues, Cerca'l Tap, Sang de cargol, Pere Bon Temps*, s'apropen del lema de certamen.

3. Funció

Hi ha pseudònims recurrents (com *L'ermità de Cabrenç, Títayna, En Jep*) però la majoria dels aplegats aquí, 144 sobre 225, són d'aparició única (*Un amateur catalan, Un nét dels Almogàvers*) o només surten un parell o tres de cops (*En Cerquis, Jean Nanet*). N'hi ha de permanents (*Pere de l'Alsina*) i d'altres de circumstància (*Le patron de la barque*). Revesteixen doncs funcions diferents.

3.1 Freqüència

3.1.1 Excepcionals, els pseudònims poden ser el joc d'un moment (com *En dallòs, Jean de Trucalembut*, el temps d'un concurs de traducció), una referència a una situació donada (com ara *La Colometa del camaril* per una ressenya d'aplec a N.S. del Coral), o respondre, a nivell ja no de l'individu sinó de la revista a un menester editorial de diversificar les firmes (els ermitans de *Montanyes Regalades* per exemple).

3.1.2 Recurrents o habituals, assenyalen l'escriptor, el distingeixen del ciutadà : un *Pere de l'Alsina* ben diferent del comandant Danyach, un *Pageset de Conflent*, sens dubte un eclesiàstic, no identificat per ara, però ben localitzat com a autor de poesia religiosa de 1913 a 1914. S'interpreten fins amb inicials en les publicacions on s'han manifestat ja (A.L.=Avi Lluts a *L'Eveil*, LLP.=Lluts Pellissier, a *Montanyes Regalades*, J.D.=Jean Després a *Tramontane*). Cerdà i Pons firmen respectivament J.P.C. i J.S.P. notes de crítica o de lectura en diverses revistes, i dibuixos, en el cas de Pons. La notorietat del pseudònim pot acabar rosegant la legitimitat del nom legal com passa ja per *L'ermità de Cabrenç*, i es fa palès amb *Lo Pastorellet de la Vall d'Arles*, Josep Sebastià Pons o Renada Laura Portet, quan el pseudònim no es presenta pas a les eleccions, com *Jordi Pere Cerdà* (Antoine Cayrol) amb aqueix ordre, a les municipals de 89.

3.2 discriminació entre diferents formes d'expressió

3.2.1. entre rúbriques en un mateix periòdic : Carles Bauby per no fer veure que es feia tot sol la part d'actualitat de *La Tramontane* alternava nom veritable i pseudònim, un per cada rúbrica : *Silasol* per la informació musical, *Jean Després* per tradicions i folklore, *En Jep* per l'actualitat nord-catalana, *El Segador* per la del sud.

3.2.2. entre periòdics : *Galdric de Prada* és el Julià Gual que escriu a *La Dépêche du Midi*, R.D.P. era a l'origen un Pere Verdager de *L'Indépendant* diferent del de *La Dépêche du Midi*.

3.2.3. entre gèneres artístics : el Lluís Pastre que fa poesia catalana se diu *Algú*, reservant a en Pastre els escrits didàctics.

3.2.4. entre nivells d'escrits : el pseudònim sol anar per l'escrit més popular. Sobretot si és català. En Pere Vidal signa del seu nom tota la producció erudita i *Pere de Fenollet* els seus contes divertits en català que tracta de "fenolletades". En Pau